

נוסח הסליחה מאתר "דעת"

הפיוט מבוסס על תהילים קלט ומרמז גם לסיפורו של יונה הנביא

יחביאנו צל ידו – על פי ישעיהו מט ב בצל ידו החביאני. רש"י: - שלא יוכלו להרע לי:

תחת כנפי השכינה - (אולי צ"ל על?) כמו – ואשא אתכם על כנפי נשרים

חון יחון – יתן חנינה, יחונן

כי יבחון – ה' בוחן כליות ולב

לב עקוב להכינה – ליישר את הלב העקום. על פי

ירמיהו יז (ט) עקב הלב מפל ואגש הוא מי ידענו: (י)

אני ה' חקר לב בִּחֻן פְּלִיּוֹת

להכינה – לתקן. ישעיהו פרק ט על פסא דוד ועל

ממלכתו להכין אתה ולסעדה

עוזה עוזי נא – בבקשה תאמץ את גבורתי (לחזור

בתשובה)

אנה אלך... - תהלים פרק קלט (ז) אנה אלך מרוחך

ואנה מפניך אברח: (ח) אם אסק שמים שם אתה

ואציעה שאול הנד: (ט) אשא כנפי שחר אשכנה

באחרית ים:

בינותי – חקרת, הבנתי. דניאל ט ב אני דניאל בינתי

בספרים

גולגלתי אחריך – נמשכתי אחריך

לשחך – לבקש את קרבנתך

יחד כגר כאזרח – כל היהודים

לצדקתי השמאילה והימינה – הסתכל ימינה ושמאלה

לחפש זכויות

דוק שמין – השמים, הרקיע. ישעיהו פרק מ

(כב)...הנוטה כדק שמים (דוק – קרום, יריעה דקה)

בירכתיהם – בסוף השמים – הנקודה הרחוקה ביותר

אם אסק – אם אעלה. תהלים קלט (ז) אנה אלך

מרוחך ואנה מפניך אברח: (ח) אם אסק שמים שם

אתה

הוודך – כבודך

על כל הנעסק – כל המעשים שלי (ומרמז גם לעושק)

והגיגי – דברי, טיעוני להגנתי

ברוב שגגי – בגלל כמות חטאי

ככור אש הניסק – כמו כור אש המוסק ומתחמם. על

פי תהלים פרק לט (ד) חם לבי בקרבי בהגיגי תבער

אש

נצרה – שמרה, שמור

דל שפתינו – תפילת שפתינו הדלות. על פי תהלים

קמא ג: נצרה על דל שפתי: מצודת דוד

נצרה - תן שמירה על הרמת שפתי למען ירמו לדבר

Reader and Cong. יחביאנו צל ידו תחת פלפי השכינה.

חון יחון פי יבחון. לב עקוב להכינה. קימה נא
אלהינו עוזה עוזי נא. יי לשועתנו האזינה:

Cong. and Reader: אנה אלך מרוחך. ואנה מפניך

אברח. בינותי אין מנום. פאת מערב ומזרח. גלגלתי

אחריך לשחך יחד פגר באזרח. בהשפטי לצדקתי

השמאילה והימינה. "

Cong. and Reader: דוק שמיך בירכתיהם גם שם-אם

אסק. הוודך שם לשפמיני על-כף הנעסק. והגיגי ברוב

שגגי ככור אש הנסק. נצרה דל שפתינו ותן-לנו

חנינה. "

Cong. and Reader: וני שאול במחירתו אף פי אציעה.

חזותי והנדך שם לחברה ולהפציעה. טפש לבי

והיחרד פי לבין מות כפסיעה. שמור שארית נדחי

בכל פנה ופנה. "

Cong. and Reader: ים נדור באחריתו בתוכו אם אשכונה.

כף ימינה האחוני ומה לנפשי אכונה. לולא רוב

רחמיך דרכי לא אסכונה. משודך חסד לנגשים תחת

יד עדינה. "

Cong. and Reader: מדת לילה תסובבני אז ישופני

חשך. נגודות לה האפלות פאור יהל ומשך. סמר

בשרי מפחדך כשודך נחש נושך. ועל הדם. פמי

נרדם בירכתי הספינה. "

Cong. and Reader: עלי שתה כפוך אחור וקדם צרתני

פנה אפנה אנה ואנה ארחי ורבעי זריתני. צרפתני

בריתמצא יי חקרתני. אח ואחות וצחצחות בלטי

רשון אין בינה. "

Cong. and Reader: קימה נא רחמיך פי לך טוב להורו.

רצה שועת נדתיך ועמל צאן אובדות. תפלמיני היה

לנו לצור מעוז לבית מצודות. לכה לנו לישועה

בלשמעון ורגי אחי דינה. יי לשועתנו האזינה:

נוסח הסליחה מאתר "דעת"

צרת עלי מסביב מאחור ומקדם לבל אברח ושמתי עלי
כפך להכות בי ר"ל אני תמיד בידך ואין לי מנוס
והמשיל הדבר לאנשי חיל הצרים על עיר מסביב לבלי
תת יוצא ומכים בהם כרצונם:
פנה אפנה אנה ואנה – לכל מקום ולכל כיוון שארצה
ללכת בו –
ארחי ורבעי זריתני – על פי **תהלים קלט (ג)** ארחי
וְרַבְעֵי זְרִיתָ וְכָל דְרָכֵי הַסְפִּנְתָּה: **רד"ק** כלומר כל
תנועות ומחשבות ידעת, כי אתה סביב גופי וסביב
מחשבי
צרפתי – כצורף המחמם ומטהר את המתכות
היקרות. **תהלים סו (י)** כִּי בְחַנְתָּנוּ אֱלֹהִים צִרְפָּתָנוּ
כְּצֹרֵף כְּסֹף:
בל תמצא – אי אפשר למצוא את צדקתי
אח ואחות וצחצחות –
בלעגי שפה – על פי **ישעיהו כח (יא)** כִּי בִלְעָגִי שָׁפָה
וּבִלְשׁוֹן אֶחְרַת יְדַבֵּר אֶל הָעָם הַזֶּה:
משמעות הדברים כנראה שהפייטן אומר שכל דבריני
הם פטפוטים והבל
קדמה רחמיק – תפעיל את מדת הרחמים בהקדם
רצה שוועת גדייק – צעקת העם
עמל צאן עובדות – עבודת התשובה והמצוות של
העם **ירמיהו ג (ו)** צֹאן אֲבֹדוֹת הָיוּ עִמִּי רַעִיָהֶם הִתְעוּם
תפלטנו – תצילנו. על פי **תהלים לא (ג)** הַצִּילֵנִי הָיָה לִי
לְצוּר מְעוֹז לְבַיִת מְצוּדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי:
צור מעוז – סלע מבטחים
בית מצודות – מבצר הגנה. **אבן עזרא:** מקום גבוה
שלא יפחד בו מהאויב:
לכה לנו לישועה- תהלים פ ג עוֹרְרָה אֶת גְּבוּרָתְךָ וּלְכָה
לִישׁוּעָתָה לָנוּ
כלשמעון ולוי אחי דינה – שה' הציל ושמר על יעקב
אביהם גם אחרי מעשיהם בשכם

זוי שאול – תחתית השאול, הפינה (זוית) הרחוקה ביותר
במחלתו – במקומות הנסתרים כביכול מעיני ה' – "אם
במחלת ימצא הגנב"
אף כי אציעה – גם אם שם אהיה – אציע מיטתי ואשן. על פי
תהלים פרק קלט פסוק ח אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אֶתָּה וְאֶצִּיעָה
שָׁאוֹל הַגֵּן: **מצודת דוד** אם אעלה אל השמים הלא אתה שם
ואם אעשה לי משכב בשאול מתחת לארץ הלא הנך גם שם:
חזיתי והנך שם – ראיתי את נוכחותך בכל מקום
לחברה ולהפציעה – להתחבר אלי ולהאיר עלי. **תהלים קלט**
(יב) גַּם חֶשֶׁן לֹא יִחְשֶׁיךָ מִמֶּנָּה וְלִלְלָה כִּיֹּם יֵאִיר כְּחֹשֶׁיכָה כְּאוֹרָה:
טפש לבי – נהייתי כטפש מרוב פחד
והורוד – נתמלא חרדה
ים גדול באחריתו – הים הגדול, האוקיינוס
בתוכו אם אשכונה – אולי מזכיר את יונה (גם מבחינת
החרוץ..)
כף ימינך תאחזני – להצילי
ומה לנפשי אכונה – איך אחזק ואעמיד את עצמי
כל הבית על פי **תהלים קלט**
(ז) אָנָּה אֵלֶיךָ מְרוּחֶיךָ וְאָנָּה מִפְּנֵיךָ אֶבְרָח:
(ח) אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אֶתָּה וְאֶצִּיעָה שָׁאוֹל הַגֵּן:
(ט) אֲשָׂא כַנְפֵי שַׁחַר אֲשַׁכְנֶנָּה בְּאַחֲרֵית יָם:
(י) גַּם שָׁם יָדְךָ תִּנְחַנֵּי וְתֵאָחֲזֵנִי יְמִינֶךָ:
דרכי לא אסכונה – לא אוכל ללכת בדרכי
משוך חסד – על פי **תהלים לו (יא)** מִשֶּׁךְ חֶסֶדְךָ לִידְעֶיךָ וְצִדְקָתְךָ
לְיִשְׂרָאֵל:
לניגשים – נתונים תחת יד נוגשים
עדינה – מלכות אדום ובלל. על פי **מצודת דוד ישעיהו מז ח**
עדינה - את בבל המפונקת:
מדת לילה – זמן לילה (הגלות)
אז ישופני חושך – מכה בי חושך הצרות
ישופני – "הוא ישופך ראש" ... יכה
נגוהות לך האפלות – הנסתרות מוארות לפניך
נגוהות – מלשון נוגה
כאור יהל ומושך – כאור בהיר ויציב
סמר בשרי - תהלים פרק קיט (קכ) סָמַר מִפְּחָדְךָ בְּשָׂרֵי
וּמִמְשַׁפְּטֵיךָ יִרְאֵתִי: **מצודת סמר** - כי בשרי נתקשה ועמדה
כמסמר מפחדך הרב
כשוך נחש הנושך – כמו מפני נחש ארסי
ועל הדם – הדם הסתלק מגופי (החוורת)
כמו נרדם בירכתי הספינה – מזכיר את יונה
עלי שתה כפך – שמת את ידך – בבריא. על פי **תהלים קלט**
ה אחר וקדם צרתני ותשת עלי כפכה: **מצודת דוד**